

Österlen 19–24 maj 2020

Fågelresa i lugnt tempo med Curt Johnsson

Rosenfink är en av Österlens många speciella fåglar. Foto: Anders Laurin

Varmt välkommen på AviFaunas resa till skånska Österlen!

Under finaste fågeltid skådar vi på nyanlända och bofasta flyttfåglar och låter öronen vänja sig vid den högljudda fågelkören. Vi kommer dels besöka klassiska naturreservat och fågellokaler men också skåda i kustnära dungar och våtmarker. På den här resan kan det bli en del tidiga morgnar eftersom fågelaktiviteten är som störst då och vi kommer se många av Skånes speciella fågelarter.

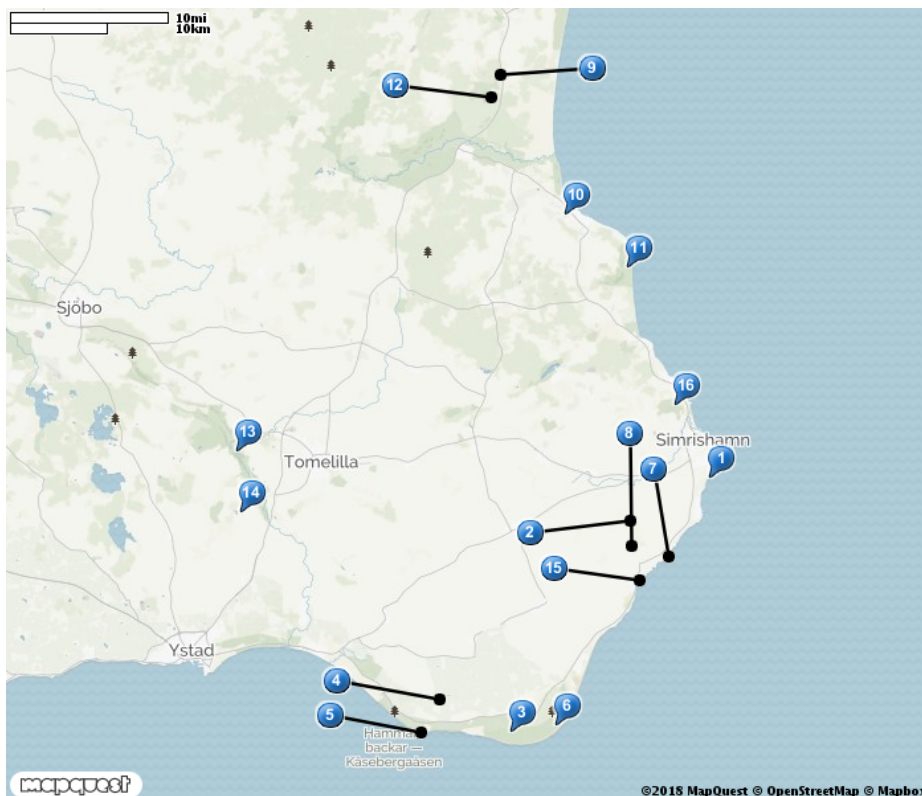

Sandstränderna är milslånga vid sydkusten på Österlen. Foto: Anders Laurin

Resan i korthet

Datum	Orter/resplan
19 maj	Resan startar på Malmö C efter lunchtid. Transfer till vårt logi i Simrishamn där vi bor alla nätter. Middag.
20 maj	Gislövs Stjärna, Glimminge hallar, Glivarpa mosse, Glimminge mosse, Skillinge, Morfarshamn.
21 maj	Tygeåns mynning, Hagestads naturreservat, Peppinge, Kåseberga, Ales stenar, Hagestads mosse, Sandhammaren, Gislövshammar, Hylkan.
22 maj	Ravlundafältet, Flodahusdammen, Bivackskogen, Björket, Stenshuvud, Grönet.
23 maj	Fyledalen, Furuhus mosse, Ingelstorps ängar.
24 maj	Simris strandäng, Forsemölla, Bäckhalladalen. Resan avslutas på Malmö C under eftermiddagen.

1. Simris strandäng (norra)
2. Glimminge Hallar
3. Hagestads naturreservat
4. Peppinge
5. Kåseberga
6. Sandhammaren
7. Gislövshammar
8. Gislövs stjärna
9. Maglehem naturreservat
10. Björket
11. Stenshuvud NP
12. Drakamöllan
13. Fyledalen
14. Furuhus mosse
15. Skillinge hamn
16. Bäckhalladalen

DAG-TILL-DAG PROGRAM

Dag 1: Resan startar på Malmö C efter lunchtid. Transfer till Hotell Svea i Simrishamn. Efter incheckning sträcker vi på benen på Grönet just söder om Brantevik för att lyssna efter nyanlända törnsångare och näktergalar. Därefter en god middag på hotell. Alla nätter i Simrishamn.

Dag 2: Frukost på hotellet där du också gör i ordning ditt lunchpaket samt fyller på din termos med kaffe eller te. Solen går upp redan kl 04.00 så den morgonpigga kan på egen hand gå en liten promenad från hotellet ner till t ex hamnen.

Gemensam avfärd kl 07.45. Vi startar i Gislövs Stjärna där vårkören av sångare, flugsnappare, nötväcka och många andra ljuder stark! Härmsångaren är ganska vanlig på Österlen och just i Gislövs Stjärna förekommer också grönsångare. Kanske ser vi mindre hackspett.

Vi går också en liten runda i det vackra, öppna landskapet vid Glimminge hallar. I ett litet stenbrott av äldre datum lyssnar vi efter klockgroda.

Gravanden häckar tidigt och vi lär nog se de första ungarna tulta omkring. Foto: Anders Laurin

I Glivarpa mosse är gråhakedoppingarna i full gång med häckningsbestyren. Sävspars sjunger och nyanlända back-, hus- och ladusvalor jagar insekter över den lilla mossen. Runt om i landskapet ser vi kretsande röda glador och en eller annan ormvråk. I norr sticker den anslående siluetten av Glimmingehus upp över det kuperade landskapet.

Efter en fika på någon av Österlens mysiga kaffestugor hinner vi också besök vid Glimminge mosse eller Västanbäck – tillsammans med Glivarpa mosse rester av ett stort våtmarksområde som fanns en gång i tiden. Brun kärrhök jagar ofta i de öppna markerna. I Skillinge hamn tittar vi efter svart rödstjärt. På eftermiddagen spanar vi av stranden från Skillinge norra upp till Morfarshamn efter diverse rastande änder, kanske någon dopping eller vadare.

Sedan vi fräschat upp oss på hotellet avslutar vi dagens gemensamma aktiviteter med artgenomgång och en god middag på hotellet.

Göktytan är numera ovanlig i Skåne, men på Österlen finns de. Foto: Anders Laurin

Dag 3: Frukost på hotellet där du också gör i ordning ditt lunchpaket samt fyller på din termos med kaffe eller te. Tidig gemensam avfärd kl 06.00. Vi kör söderut till Hagestads naturreservat där vi parkerar oss ett par timmar på stranden vid Tygeåns mynning för att bevaka sträcket. Kanske pågår ännu sträcket av vitkindad gås som i bästa fall kan passera i tusental. Men vi hoppas också på diverse änder, inklusive sjöorre och någon sen alfågel, kentsk tärna, kanske myrspov eller någon annan vadare, i bästa fall någon dvärgmåsar eller kustlabbe. Därefter botaniserar vi i buskage och trädridåer innanför stranden för rastande sångare, småtrastar och andra som kommit över havet under natten. Vi stannar till på ett par ställen runt Peppinge och lyssnar efter sjungande kornsparv – det är ju här det svenska beståndet finns!

Vid Kåseberga promenerar vi upp till Ales stenar med fantastisk utsikt över havet. Om sträcket av vitkindad gås pågår ännu kan fåglarna passera just över våra huvuden. Här kan vi också spana efter tornseglare och andra nyanlända majfåglar. Vi tittar också i Kåsebergas dungar efter vad som kan rasta där.

Efter en fika på någon av kaffestugorna runt Kåseberga besöker vi Hagestads mosse och gör ett kort besök vid Sandhammaren.

Vid Gislövshammar spanar vi rastande småfåglar i strandkanten och om vattenståndet är lämpligt tittar vi på det märkliga kvarnstensbrottet. Om tiden mot förmodan räcker till gör vi en promenad genom buskmarkerna i Hylkan – Sjumilahojan, ett av Österlens vackraste områden. Här kan vi samtidigt hålla koll på rastande småfåglar och tärnor och annat som passerar längs stranden.

Sedan vi fräschat upp oss på hotellet avslutar vi dagens gemensamma aktiviteter med artgenomgång och en god middag på hotellet.

Vallmon blommar. Foto: Anders Laurin

Dag 4: Frukost på hotellet där du också gör i ordning ditt lunchpaket samt fyller på din termos med kaffe eller te. Gemensam avfärd kl 07.45. Vi kör norrut till Ravlundafältet, där det ännu finns en liten men ganska stabil population fältpiplärka. Trädlärkan är inte ovanlig och de första sommargyllingarna bör just ha anlänt. Förutom att fika vid Knäbäcksdösen tittar vi efter större och mindre vattenslamander. I Flodahusdammen spanar vi smådopping, och lärkfalk jagar ofta i området. I Bivackskogen brukar brandkronad kungsfågel häcka – så vi gör ett försök även på den arten.

Via Torupa flo kör vi söderut igen och vid Björket stannar vi till bland Kiviks mycket speciella äppelodlingar i det böljande landskapet för att lyssna efter gulhämpling.

Fåltiplärkan finns snart bara kvar i Sverige på Österlen. Foto: Anders Laurin

Efter en fika på någon av kaffestugorna runt Kivik fortsätter vi till Stenshuvud. Förhoppningsvis sjunger även här någon trädlärka sin vemodiga, vackra sång och kanske någon stenknäck flyger över. Vi går stigen upp till huvudet där vi från en höjd av 97 m.ö.h. har milsvid utsikt åt alla håll; även mot norr förbi Kivik, upp mot Ravlundafältet där vi tillbringade förmiddagen.

Sedan vi fräschat upp oss på hotellet avslutar vi dagens gemensamma aktiviteter med artgenomgång och en god middag på hotellet.

Den som inte vill sova direkt efter middagen följer med på en skymningspromenad på Grönet, där vi hoppas på ytterligare en av Österlens exklusiva grodarter, nämligen grönfläckig padda som börjar spela runt kl 21.30. Men det gäller att se upp för här finns också vanlig padda.

Sedan vi fräschat upp oss på hotellet avslutar vi dagens gemensamma aktiviteter med artgenomgång och en god middag på hotellet.

Dag 5: Frukost på hotellet där du också gör i ordning ditt lunchpaket samt fyller på din termos med kaffe eller te. Sovmorgon idag och gemensam avfärd först kl 08.00. Idag lämnar vi de kustnära områdena och åker till Fyledalen där vi hoppas på kungsörn – arten häckar ju här sedan flera år. Vi lär också se röd glada, men den arten är vi redan rejält bortskämda med vid det här laget.

Fyledalen är närmaste granne med Furuhus mosse där det funnits svarthalsad dopping de flesta av de senaste åren. Saknas svarthalsad dopping i år så bör här åtminstone finnas gråhakedopping och dessutom snatterand.

Vi fortsätter till Ingelstorps ängar, ett fint våtmarksområde och med lite karaktär av skånsk "vildmark". Kärrhökar jagar och om väderbetingelserna är de rätta kan brushane, gluttsnäppa, grönbena, småspov och andra vadare rasta. Även mosnäppa har förekommit.

Under eftermiddagen håller vi programmet öppet. Kanske årets första kärrsångare just dykt upp. Svarthakad buskskvätta har flera år häckat på Österlen så vi viker lite tid för att eventuellt åka och titta på den. Eller kanske någon annan överraskning sitter någonstans och väntar på oss.

Om inte finns ännu många fina ställen att besöka: Mälarhusens strand, Risteören, Tore mosse, Vårhallarna, Tjörnedala – det är bara att välja!

Sedan vi fräschat upp oss på hotellet avslutar vi dagens gemensamma aktiviteter med artgenomgång och en god middag på hotellet.

Dag 6: Frukost på hotellet där du också gör i ordning ditt lunchpaket samt fyller på din termos med kaffe eller te. Gemensam avfärd kl 07.45. Vi startar vid Simris strandäng där de första rosenfinkarna nyligen anlänt – detta är Skånes bästa område för denna vackra fågel.

Lövgrodan är vanlig i vissa vattenhål på Österlen. Foto: Anders Laurin

Vid Forsemölla tittar vi på det lilla vattenfallet i härlig, frodig miljö och hoppas att de lokala försärlorna är hemma. Vissa år har även strömstare förekommit.

Vi avslutar vår skådning med en promenad i Bäckhalladalen, ett härligt hållmarkslandskap med häckande stenskvätta och törnskata. Klassiskt vacker och öppen Österlenmiljö med flera arter orkidé. Mindre flugsnappare är årlig på Österlen i mitten på av maj – i Bäckhalladalen eller på andra håll.

Så småningom kör vi tillbaka till hotellet för att plocka ihop våra pinaler, därefter transport till Malmö C där resan avslutas under eftermiddagen.

Programmet är inte spikat och kan komma att justeras på olika sätt med hänsyn till väder, vind och fågeltillgång. Det finns många fler härliga lokaler på Österlen än de som nämnts här. Skulle någon raritet rapporteras på Österlen eller den allra närmaste omgivningen åker vi dit om det passar – men några längre utfärder tvärs över Skåne blir inte aktuellt.

Blåbandad jungfruslända flyger tidigt på säsongen. Foto: Anders Laurin

Resans pris: 14 900 kr.

AviFauna förbehåller sig rätten att, p g a exempelvis valutaförändringar, oförutsedda ökade kostnader för landarrangemanget såsom bränsletillägg och nyligen införda skatter, höja resans pris med 8 % till då slutbetalning skall föreläggas. Vi eftersträvar verkligen att INTE behöva göra det och i praktiken inträffar det sällan. Observera också att vissa smärre justeringar kan behöva ske med start- och sluttid för resan, även om vi eftersträvar att inte ändra detta heller.

Vad ingår i priset

- logi i dubbelrum på hotell av god standard
- helpension
- alla transporter mellan start- och slutpunkt på resan
- inträden och tillstånd
- reseledning från AviFauna
- artlista
- reserapport från resan

Vad ingår inte i priset

- anslutning till och från mötesplatsen
- personliga utgifter såsom klädtvätt, telefon och alkoholhaltiga drycker
- matsättning eller andra utgifter om deltagaren inte väljer att delta i gruppens program
- utgifter orsakade av förseningar till anslutningspunkten
- reseförsäkring och/eller avbeställningsskydd

Reseförsäkring

Observera att du är skyldig att ha en reseförsäkring. Du kan förmodligen teckna en reseförsäkring via din hemförsäkring. Kontrollera att du verkligen får fullgott reseskydd, inklusive sjuk- och hemtransport vid allvarlig sjukdom eller olycka samt vidaretransport om du skulle missa flyget eller någon anslutning på resan. Om du har reseförsäkring på ditt kreditkort som du betalar med, kontrollera vad som ingår.

Om du har en diagnosticerad sjukdom kan det innebära begränsningar för vad reseförsäkringen täcker. Kontrollera detta med ditt försäkringsbolag.

Som ett alternativ till att teckna reseförsäkring via hemförsäkringen kan man också köpa separata reseförsäkringar, sök på nätet efter företag som erbjuder det.

Allmän uppläggning

Under dagen besöker vi olika fågellokaler på Österlen – sträcklokaler, rastlokaler och häcklokaler, för det mesta i bedövande vackra miljöer. Vi bor i Simrishamn hela tiden, det vill säga centralt på Österlen, och det blir korta transporter mellan de olika platserna. Tempot bli lugnt, och vi tar gott om tid på oss på de olika lokalerna.

Vi äter fältlunch på någon lämplig plats under dagen. Huvudmålet äts på vårt hotell efter avslutad skådning och sedan vi hunnit ett besök på rummen för dusch. Artgenomgångar, då vi sammanfattar vad vi sett under dagen, hålls före middagen. Då går vi också igenom morgondagens aktiviteter och vilka fåglar det finns anledning att vara speciellt uppmärksam på.

Logistandard

Vi bor hela tiden i Simrishamn.

Mat och dryck

Frukost serveras på hotellet, där gör du också i ordning din fältlunch inklusive hett vatten för te eller kaffe. Middag äter vi på vårt hotell.

Om du har någon allergi eller inte äter viss mat är det bra om du meddelar det senast vid slutbetalning.

Resans tempo och strapatser

Detta är resa med lugnt tempo. Vi äter alltid frukost på hotellet innan avfärd, som de flesta morgnar sker 07.45. För den som tycker att det är slöseri med härliga vårmorgnar att inte starta förrän 07.45 finns goda möjligheter till promenader på egen hand direkt från hotellet.

En morgon med sträckskådning startar vi redan kl 06.00 så att inte sträcket hunnit lägga sig innan vi är på plats.

I övrigt blir det stillsamma promenader i lättgången terräng. Vandringen upp till toppen av Stenshuvud 97 meter över havet är lite krävande, men vi stannar både för att pusta och för att lyssna efter grönsångare.

Transportsträckorna är korta och det är tveksamt om vi ens kommer att sitta 30 minuter i bilen i sträck vid något tillfälle, oftast betydligt kortare.

Förutom fåglar...

... kommer vi att se ett härligt och varierat landskap i bästa försommarskrud med blommande buskar och spirande grönska. Österlen har ju kallats "Sveriges Provence" och det är inte utan skäl – många människor besöker Österlen för den vackra naturens skull utan att vara det minsta fågelintresserade.

Av de gängse turistmålen är det i första hand Ales stenar och Stenshuvud som ingår i vår rutt.

Vädret.

Även om det soliga dagar kan bli uppåt 20° kan andra halvan av maj också vara blåsig och kall, inte minst nära kusten där vi håller till. Särskilt morgnarna kan vara överraskande kalla, speciellt om vi står still någon timme för att spana sträck.

Utrustning

Förutom den obligatoriska handkikaren kan det vara en fördel att ha tubkikare. Många gånger klarar vi oss bra utan, men det blir också till exempel en del spaning ut över havet och då gör en tubkikare skådningen så mycket roligare! Glöm inte väckarklocka (som du kanske har i mobilen).

I samband med frukosten kan du ta bröd, pålägg, ett paket juice, frukt eller tomat och kaffe eller te från frukostbuffén för att ha till matsäck under dagen. Så glöm inte termos, mugg, kanske en smörgåslåda samt en mindre ryggsäck eller fältväska.

I övrigt utrustar du dig inför exkursionerna på Österlen på samma sätt som inför dina exkursioner hemma. En sittdyna kan komma väl till pass när vi fikar.

Klädsel

Vädret i andra halvan av maj är ofta soligt och skönt men kan vara opålitligt. Ta med blandad klädsel som kortärmad skjorta och liknande men även klädsel för kyligare väder.

Speciellt den tidiga morgonen kan ett varmt underställ eller överdragsbyxor komma väl till pass, liksom vindtät jacka och varm tröja. Mössa och vantar kan du också få användning för! Det här kan låta som skrämselskott – och givetvis hoppas vi på bra, behagligt väder. Samtidigt som vi är väl förberedda om vädrets makter vill annorlunda. Det finns dessutom viss risk för regn, så utrusta dig med regnkläder.

På fötterna passar det bäst med stadiga kängor eller andra vattentåliga skor som är lämpliga att vandra i (kanske går vi i blött gräs, men vi kommer inte att ge oss ut och trampa i några våtmarker). Vi går i allmänhet inte några längre sträckor, men vid något tillfälle promenerar vi kanske någon eller några kilometer i lugnt tempo. Om det blir varmt framåt dagen kan det vara bra att ha ett par tunnare skor för ombyte.

Innan middagen hinner du fräscha upp dig på hotellet och kanske vill du ha ett ombyte kläder för middagen.

Om du letar kläder, besök gärna vår samarbetspartner Pinewood på www.pinewood.eu

Fotografering

Ganska många brukar fotografera på våra resor – såväl fåglar som landskap och annat. De flesta gör detta som en bisyssla till själva fågelskådandet och resultatet blir som regel hyggligt. Den som vill satsa mer ambitiöst på fotografering bör vara beredd på att avsätta särskild tid för det och gå på egen hand en del (även om det innebär att man inte ser riktigt lika mycket fågel).

På en skala "**dåliga** – **medelgoda** – **goda**" över möjligheterna att fotografera fågel är möjligheterna på denna resa **medelgoda**. Vyerna och landskapet erbjuder dessutom många tillfällen till fina bilder.

Personliga utgifter

Det är helpension på resan. Måltidsdryck i form av vatten ingår under middagarna, men vill du dricka något smakrikare bör du budgetera för detta. På vårt boende finns ett gott urval av vin och ett hyggligt urval av öl.

Litteratur

Allmänt. *Natur på Österlen* (utgiven av Simrishamns kommun 2010) är en mycket trevlig översikt över naturen inom Simrishamnsdelen av Österlen. Får numera sökas antikvariskt eller eventuellt från kommunen www.simrishamn.se. *Götalands bästa fågellokaler* (Ullman, 2015) ägnar 6 sidor åt Österlen.

Fåglar. För fältbestämning av fåglar är det framför allt *Fågelguiden* (Svensson, Mullarney & Zetterström, 2:a uppl. 2009) som gäller. Även om den innehåller väldigt många arter, så att det ibland nästan kan vara svårt att hitta rätt, gör de fantastiska bilderna, den välskrivna texten och det överlägsna pedagogiska upplägget att detta är den ojämförligt bästa fågelboken. Finns även som app att ladda ner i telefonen – smidigt!

Reptiler & groddjur. För grodor och kräldjuren finns *European Reptile and Amphibian Guide* av Kwet (New Holland 2009) som är en liten behändig fotoguide.

Lämpligen vänder du dig till BirdLife Sveriges egen butik Naturbokhandeln när du köper naturlitteratur inför resan. Förutom att de har ett enastående utbud och kunniga försäljare gynnar du fågelskyddet för varje inköp du gör där. Tel 0485-444 40, www.naturbokhandeln.se.

Artlista i samarbete med iGoTerra

AviFauna har ingått ett långsiktigt samarbete med iGoTerra som ett led i vårt arbete för att underlätta antecknandet av arter för våra resedeltagare.

iGoTerra är en website med tillhörande mobilappar som hjälper dig att hålla ordning på alla dina observationer, listor och foton över alla levande arter i alla världens länder. Om du som resedeltagare redan är standard- eller premiummedlem i iGoTerra kan du dra nytta av att personlig information, som vilka arter du sett tidigare, inkluderas i krysslistorna, samt att du enkelt kan kopiera resans observationer till ditt eget konto på iGoTerra när resan är klar. Maila gp@avifauna.se och be oss att lägga in dig för resan. Besök gärna iGoTerras hemsida www.igoterra.com och läs mer om deras listfunktion och deras appar.

Artlistorna innehåller mer information än bara arterna: till exempel sidreferenser till den relevanta fälthandboken och artens IUCN-klassade hotstatus.

Krysslister såväl som reserapporter följer alltid aktuell systematik avseende arter och raser samt engelska och vetenskapliga namn och de svenska namn som framtagits BirdLife Sveriges Taxonomikommitté. Den systematik som används är IOC's världslista som uppdateras två gånger per år

Du kommer få en dag-till-dagkrysslista över de fåglar vi kan förvänta oss se under resan någon månad före avresa. Det kan vara klokt att förbereda sig genom att läsa på artkännetecknen i förväg. Ett trevligt sätt att träna sig på fåglar och djur som vi kan se på resan är att använda sig av bildspelet i fotogalleriet på iGoTerra, där många arter finns avfotograferade. Krysslistan använder vi på kvällsgenomgångarna när vi bokför vad vi sett under dagen, så ta med den på resan. Men givetvis kommer vi också att gemensamt diskutera fältbestämning och artkaraktärer på platsen allt eftersom vi skådar oss igenom landets avifauna.

Kom ihåg att ta med dag-till-dagkrysslista på resan. Har du problem med att skriva ut listan, kontakta i så fall AviFauna, admin@avifauna.se.

Övrigt

På våra resor försöker vi alltid att ge så mycket guidning och hjälp kring fågelliv och annat som olika deltagare kan behöva. Förkunskaper och intresse skiftar dock en hel del och det är inte alltid lätt att avgöra hur mycket vägledning den enskilde deltagaren önskar. Tänk på att du alltid kan fråga om det är något just du tycker är oklart eller vill diskutera närmare under resans gång! Det kan ske i grupp eller mellan fyra ögon med reseledaren. Du är också välkommen att ta kontakt med reseledaren före avresan och diskutera dina behov.

Slutbetalning

skall vara AviFauna (bg. 5019–0453) till handa senast 61 dagar före avresa. Du kommer att få en påminnelse per e-post.

Om AviFauna Naturresor

AviFauna Naturresor har funnits sedan 1985 och har i över 30 år möjliggjort för tusentals naturintresserade att resa till intressanta resmål. Vi skiljer oss från andra naturresebyråer på flera sätt. Dels genom att vi ägs av BirdLife Sverige (f d Sveriges Ornitologiska Förening). Därför går allt vårt eventuella överskott tillbaka till fågelskydd. Vi har också en egen fågelskyddsfond som du kan läsa mer om på hemsidan och i katalogen. Vi reser i små grupper där alla deltagare blir sedda och vi lägger stor vikt vid kunniga, sociala och pedagogiska reseledare. Vi är medlemmar av Resebyråföreningen och följer deras rekommendationer fullt ut. Vi har ställt bankgaranti för vår verksamhet hos Kammarkollegiet, vilket innebär att ingen av våra resenärer blir strandade om något skulle gå fel, det finns pengar att bekosta hemresor vid oförutsedda händelser. Dessutom är vi och vår personal försäkrade med en professionell resebyråförsäkring. Vi lägger stor vikt

vid att våra samarbetspartners arbetar så ekologiskt som möjligt och följer lagstiftningen i de länder de opererar.

Kontakt med AviFauna

Reseledaren Curt Johnsson når du på telefon 070–543 37 43 och e-post cj@avifaunanaturresor.se, Observera att våra reseledare kan vara ute och resa, så ibland kan det dröja med svar. Är det akut, kontakta kansliet (nedan).

Vårt kansli kontaktar du på 0485–444 40 eller e-post admin@avifauna.se. Hit kan du vända dig om frågor kring praktiska saker som betalning och bokningsläge, som inte har med fågelfaunan på resmålet att göra.